

Saksframlegg

Høyring - forskrift om klageordning for berørte kommunar i samband med fastsetting av ny tenestestadsstruktur i politi- og lensmannsetaten

Utval	Utvalssak	Møtedato
Råd for eldre og menneske med nedsett funksjonsevne		
Kommunestyret		

Endeleg vedtaksrett i saka har: Kommunestyret.

Dokument i saka:

- Brev frå det Kongelige justis- og beredskapsdepartement om høyring – forskrift om klageordning for berørte kommuner i forbindelse med fastsettelse av ny tjenestestedstruktur i politi- og lensmannsetaten, datert 21.01.2016.
- [Høyring – forslag til forskrift om klageordning for berørte kommuner i forbindelse med tjenestestedstruktur i politi- og lensmannsetaten](#)

Bakgrunn for saka:

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt ut på høyring forslag til forskrift om klageordning for berørte kommunar i samband med fastsetting av ny tenestestadsstruktur i politi- og lensmannsetaten.

Bakgrunnen for forslaget går fram av Prop. 61 LS (2014-2015) Endringer i politilova mv. (trygghet i kvardagen – nærpolitireforma) og Innst. 306 S (2014-2015). Stortinget handsam saka 10. juni 2015.

Høyringsfristen er sett til 29. april 2016.

Vurdering:

Saka er vurdert ut frå følgjande mål i økonomiplanen for 2016 der det heiter: Gjennom handlekraft, fleksibilitet, og utradisjonelle løysingar, skal Fyresdal vere ein framifrå stad å bu og virke. I Prop. 61 LS (2014-2015) Endringer i politiloven mv. (tryggleik i kvardagen – nærpolitireforma) og Stortinget si handsaming av saka er det lagt opp til at Politidirektoratet saman med det enkelte politidistrikt skal kunne bestemme korleis politiet nett av tenestestader skal vere utforma. Endringar må gjerast i tråd med kriterier som skal sikre høg kvalitet i polititenesta og involvering av berørte kommunar. Dersom kriteriene ikkje vert oppfylt, vil berørte kommunar kunne klage avgjersla inn for Justis- og beredskapsdepartementet.

I Prop. 61 LS (2014-2015) vert det uttalt følgjande om klageordninga:

«Beslutning om sammenslåing av tjenestesteder skal treffes av Politidirektoratet etter forutgående involvering av berørte lokale interesser. Kommunene har legitime interesser i slike endringer, og vil ha vesentlige bidrag til vurderingen av dem. Den enkelte kommune kan imidlertid ikke representere alle de hensyn som må tas i betraktning i spørsmål om politiets organisering. Selv om de er viktige, bør dermed heller ikke kommunenes syn i seg selv være avgjørende for om det skal gjøres

endringer. Den enkelte kommune som berøres av strukturendring, skal derimot kunne påklage Politidirektoratets beslutning på grunnlag av feil i saksbehandlingen og at endret tjenestestruktur ikke oppfyller kravene etter punkt 5.3 ovenfor. Justis- og beredskapsdepartementet er klageinstans».

I Innst. 306 S (2014-2015) er klageordningen beskrevet slik:

«F l e r t a l l e t viser til at kommuner kan klage på endringer i tjenestestedsstrukturen til Justis- og beredskapsdepartementet gjennom vedtak i kommunestyret. Alle berørte kommuner skal kunne klage på vedtak om endringer i tjenestestedsstruktur.

Hvis de prosessuelle minimumskravene ikke er ivaretatt, skal dette tillegges avgjørende vekt i klagebehandlingen.

Ved klagebehandlingen skal også kvaliteten på arbeidet med det ønskede sluttresultatet som er lagt frem for kommunene i forkant, og andre forhold som har betydning for helheten i politiets lokale tilgjengelighet, kunne vektlegges. Dette i tillegg til kriteriene i Prop. 61 (2014–2015) punkt 5.3.

Klagen skal ha oppsettende virkning». Dvs. at om ikkje departementet treffer anna avgjerd kan ikkje den endringa som klaga gjeld gjennomførast før klagesaka er ferdig handsama.

Ved klage gjer Politidirektoratet ei fornya vurdering. Blir avgjerda oppretthalde, sender direktoratet klaga vidare til Justis- og beredskapsdepartementet, saman med direktoratet sine merknader.

Departementet vil vurdere sjølve sakshandsaminga og dei materielle sidene som klaga gjeld, herunder ta omsyn til nye omstende, men normalt ikkje overprøve reine politifaglege vurderingar frå Politidirektoratet si side.

I Prop. 61 LS (2014-2015) har Stortinget lagt følgjande til grunn:

- Alle kommunar skal ha politi som er på staden og det stillast krav til responstid.
- Framtidig struktur skal etter klage endeleg avgjerast politisk, men departementet vil normalt ikkje overprøve reine politifaglege vurderingar frå Politidirektoratet si side.
- Krav til at politiet skal vere på staden og responstid skal sikre både god beredskap og forebygging i alle kommunar.
- Fagmiljøa skal spreia i det einskilde politidistrikt og ikkje sentraliserast rundt politimestren. Dette skal sikre at politiet er nær til folket og sikre arbeidsplassar ute i distrikta.
- Kvar kommune utan ei eigen politipost (politistasjon/lensmanskontor) skal ha ein fast politikontakt.
- Alle kommunar skal vere representert i eige politiråd.
- Kommunane skal ha medeigarskap i utforminga av ny lokal struktur. Dvs. at dei folkevalde i kommunane skal gjerast kjent med kva for polititjenester innbyggjarane får før eventuelle endringar i tenestestrukturen blir vedtatt og sett i verk.

I ettertid av Stortinget si handsaming av saka veit vi at 110-sentralen for brann og politi blir samlokalisert i Tønsberg for fylka Telemark, Vestfold og Buskerud.

I 2015 blei det for første gong målt og stilt krav til responstid i politiet. Resultata syner at politiet rykker ut raskare enn det krava som er sett til responstid skulle tilsei.

I tettstader med over 20.000 innbyggjarar er responstida sett til 15. min. I over 80% av hasteoppdraga var responstida 12. min. her. I tettstader mellom 2000 og 19.999 innbyggjarar er responstida sett til 30 min. og politiet bruka 19 min. I tettstader med under 2000 innbyggjarar og i "andre område" bruka politiet 33 min. for å kome fram medan krava for desse områda var 45 min.

Tilsvarande tal for Telemark er høvesvis 17, 26 og 37 min.

Det vert og konkludert med at i "andre område", er det imidlertid noko meir varierende om distrikta innfridde krav.

Politiet i Telemark opplyser at når det gjeld responstids prosjektet så er det ikkje delt opp målingane i forhold til kommunegrenser. Da må det gjerast ei omfattande analyse.

Krav til responstid i Telemark

- Rosa felt = tettsted over 20 000 innbyggere
 - Områder i Skien, Porsgrunn og Bamble
- Blå felt = tettsted mellom 2 000 og 19 999 innbyggere
 - Områder i Kragerø, Ulefoss, Bø, Notodden og Rjukan
- Øvrige = under 2 000 innbyggere

Tettsted	Under 2 000 innb	2 000 til 19 999 innb	Over 20 000 innb
Telemark 50 % av hasteoppdrag (Nasjonal standard)	innen 22 min (Innen 22 min)	innen 15 min (Innen 15 min)	innen 10 min (Innen 10 min)
Telemark 80 % av hasteoppdrag (Nasjonal standard)	innen 45 min (Innen 45 min)	innen 45 min (Innen 30 min)	innen 20 min (Innen 15 min)

18.02.2016 - Side 3

Det blir vidare opplyst for Fyresdal sin del at det kun er registrert 1 hending med responstid. Dette var ei trafikkulykke 4 mai 2015. Det kun oppdrag som er sett til alarm eller prioritet 1 som målast.

På denne trafikkulykka hadde politiet ei responstid på 25,9 minutt. Denne månaden hadde politiet i Telemark 8 oppdrag som blei målt for område der innbyggartalet er 2000 eller mindre. Median på desse var 22 minutt. Dette er det same som det nasjonale kravet til responstid for 50% av hasteoppdrag er. For 80 % av hasteoppdraga var responstida under 26 minutt. Her er kravet 45 minutt.

I januar 2016 var det ikkje registrert oppdrag med prioritet 1 eller alarm innanfor Fyresdal. Totalt 10 hendingar i Fyresdal for januar mot 109 for heile året 2015.

I Telemark er det foreslått å legge ned 10 av 16 politipostar, dvs. at kun Skien, Kragerø, Notodden, Kviteseid, Åmot og Rjukan vil behalde fast stasjonert politi.

Fyresdal kommune har hatt eige politiråd i fleire år der ordførar, rådmann saman med aktuelle fagfolk i kommunen møter lensmannen minst ein gong i året. Det er og ein praksis for at lensmannen orienterer kommunestyret ein gong i året eller etter behov.

For Fyresdal kommune sin del er det tydeleg at endringar politiet alt har gjort når det gjeld opningstid ved kontoret og måten ressursane blir brukt ved kontoret har svekka både det forebyggande arbeidet og beredskapen.

Ein kan ha forståing for at politiet vil bruke ressursane der utfordringane er størst, men dette bør ikkje vere eintydig med å flytte ressursar frå kommunen til meir tettbygde område. Det må vere mogeleg å tenkje annleis med at politiet også kan sitje meir desentralisert og drive med politietterforskning. Den store breibandsatsinga som har vore var for at folk skulle kunne bu og virke alle stader i landet. Dette må og kunne gjelde for politiet.

Ved å tenkje på ein slik måte kan ein få gjort mykje politiarbeid og nærpolitireforma kan fungere over heile landet.

Fyresdal kommune kan alt nå dokumentere at politiet ikkje er eit nærpoliti for innbyggjarane i Fyresdal. Ved fleire alvorlege hendingar har ikkje politiet, trass i varsling, stilt opp og har om dei kjem hatt langt lenger responstid enn 45. min. Manglande lokalkunnskap ved leiteaksjonar som det er mange av i Fyresdal og manglande forbygging av kriminalitet i ungdomsmiljøet er i tillegg svært alvorleg.

Det kan få store konsekvensar å flytte mynde til å avgjere samanslåing av tenestestader til Politidirektoratet, sjølv etter forutgåande involvering av berørte lokale interesser. Tidlegare kunne ikkje slike endringar gjerast utan etter at dette vart gjort i statsråd.

Slike endringar kan få store konsekvensar for distrikta da det i Prop. 61 LS(2014-2015) blir uttalt at om kommunane sine synspunkt i spørsmål om politiorganisering er viktige bør ikkje desse synspunkta vere avgjerande for om det skal gjerast endringar. Det blir vidare sagt at om kommunane klagar på strukturendringar skal departementet som klageinstans normalt ikkje overprøve reine politifaglege vurderingar frå Politidirektoratet si side.

Vi veit frå tidlegare forsøk på å gjennomføre strukturendringar i politiet at dei faglege vurderingane som politiet la fram gav store strukturendringar. Den gong var det eit politisk nivå som såg overordna på samfunnsansvaret og sette ein stoppar for strukturendringa. Nå når dette myndet i all hovudsak er foreslått lagt til Politidirektoratet må ein frå tidlegare erfaringar rekne med store strukturendringar. Dette kan vere dramatisk både for forebygging og beredskap ute i distrikta.

Det er vanskeleg å ha truverd til at politiet "på hjul" skal kunne kompensere for vårt lensmannskontor. At det frå politihald tidlegare har blitt hevda at det å ha eit lokalt lensmannskontor gir ein falsk tryggleik er ikkje erfaringane ein over tid kjenner seg att i for Fyresdal. Ein kan derimot slå fast at vi utifrå erfaringane den siste tida er sikre på at ei strukturendring ikkje bare vil gje ein falsk tryggleik, men ein dårlegare tryggleik. Dette er langt alvorlegare for eldre som bur isolert, for beredskapen vår og for det forebyggjande arbeidet for å redusere ungdomskriminalitet der det er avgjerande med lokalkunnskap og ikkje bare med ei politipatrulje gjennom bygda av og til.

Fyresdal kommune er ikkje bare negative til strukturendringar og meiner at endringar kan gjerast i mange område, men at kommunar med særleg lang responstid må vurderast særskilt. Dette kan m.a. gjerast ved at breibandsstrukturen som er utbygd i by og bygd nyttast for at meir politiarbeid kan fordelast mellom kontor i kommunane.

Konklusjon:

Ei omlegging av klageordninga for berørte kommunar i samband med fastsetting av ny tenestestadsstruktur i politi- og lensmannsetat kan få store konsekvensar for distrikta. Ei overføring av mynde til Politidirektorat vil redusere mogelegheten kommunane har til å overprøve politifaglege vurderingar med sitt overordna samfunnsansvar.

Dagens ordning med eigne lensmannskontor i kommunar med stor responstid må sikrast og statens si satsing på breiband i heile landet takast i bruk for å få til ei effektiv ressursutnytting samtundes som beredskapen oppretthaldast der folk bur.

Innstilling frå rådmannen:

Fyresdal kommune ynskjer primært ikkje at forslaget til forskrift om klageordning for berørte kommunar i samband med fastsetting av ny tenestestadsstruktur i politi- og lensmannsetat blir tatt til følgje.

Dersom ny forskrift blir vedtatt ber Fyresdal kommune sekundært om at det blir innarbeida særskilte kriterier for kommunar med lang responstid for å sikre ein forsvarleg beredskap også i slike område i landet.

Ketil O. Kiland	
rådmann	